

फिजियोथेरापी सेवाको
होम सर्भिसको लागि

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमि-४

जि.प्र.का. भक्तपुर दर्ता नं. ६२/०६३/६४

THIMI TIMES WEEKLY

स्थायी लेखा नं. ३०२८६५५२३

थिमि टाइम्स
साप्ताहिक

वर्ष १७ अङ्क १८ ने.सं. ११४४ मंसिर २७ गते बुधवार, २०८० 13 Dec. 2023 Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

एमाले अध्यक्ष ओलीको संकल्प यात्रा कोशी प्रदेश प्रवेश

काठमाडौं । तत्कालीन प्रदेश नं. १ को नामाकरण कोशी प्रदेश राखेको विरोधमा सो नाम खारेजीको माग गर्दै पूर्वमा आन्दोलनरत समूहप्रति लक्षित गर्दै आक्रामक अभिव्यक्ति दिँदै

आएका नेकपा (एमाले) अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले आफ्नो संकल्प यात्राको क्रममा हर्कपुर आइपुग्दा भने नरम भाषा प्रयोग गर्न थालेका छन् । पश्चिमको बैतडी, भुलाघाटबाट सुरू

भएको नेकपा एमाले अध्यक्ष ओलीको महत्वकाक्षी मध्यपहाडी लोकमार्ग केन्द्रित संकल्प यात्रा मंगलबार कोशी प्रदेश प्रवेश गरेको छ ।

ओखलढुंगाको हर्कपुरमा

आयोजित कोशी प्रदेशको पहिलो कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्ने क्रममा ओलीले पहिचानवादीहरु प्रति नरम शैलीमा प्रस्तुत भएका छन् । यसअघि पश्चिमका कार्यक्रममा आन्दोलनकारीप्रति कडा भाषाको प्रयोग गर्ने गरेकोमा कोशी आइपुगेर भने आफ्नो 'टोन चेन्ज' गरेका हुन् ।

'कोही पनि दाजुभाइ दिदीबहिनीहरू अनावश्यक भावनामा बग्नु हुँदैन', ओलीले भने, 'राजनीतिक मतभेद हुनसक्छ । तर, त्यसलाई वैधानिक, शान्तिपूर्ण रूपमा औचित्य पुष्टि गर्नुपर्छ ।'

कोशी नाम खारेजीको माग गर्दै पहिचानको आधारमा प्रदेशको नामाकरण हुनु गर्ने माग गर्दै

बाँकी पेज ७ मा

ई:को प्रदर्शनमा स्थानीयको अवरोध

काठमाडौं । ललितपुर महानगरपालिका अगाडि प्रदर्शन गर्न उभिएका अभियन्ता ई:लाई स्थानीयले अवरोध गरेका छन् । मंगलबार आफुलाई फुटपाथ व्यवसायीको हितचिन्तक अभियन्ताको रूपमा चिनाउन चाहने ई:ले ललितपुर महानगरले फुटपाथ व्यवसाय गर्न नदिने निर्णय गरेको भन्दै प्रदर्शन गर्न महानगर अगाडि पुगेका थिए । उनले प्रदर्शन गर्न लागेपछि स्थानीय वासीहरूले पनि फुटपाथ

व्यवसाय गर्नको लागि नभई सर्वसाधारणको आवागमनको लागि बनाइएको सार्वजनिक सम्पति भएको भन्दै फुटपाथमा व्यापार गर्न नपाउने भन्दै प्रदर्शन गर्न पुगेका हुन् । त्यसक्रममा प्रदर्शन गरिरहेका स्थानीयले ई: लगायत प्रदर्शनकारीले बोकेको पम्प्लेट च्यातेका छन् । आक्रोशित भएका स्थानीयले ई:माथि जाइलागेपछि प्रहरीले उनलाई प्रहरी प्रभाग

बाँकी पेज ७ मा

सय वर्षपछिको भक्तपुरलाई आधार बनाई काम गर्दै

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिसँग धनुषा जिल्लाका २ वटा स्थानीय तहका प्रमुख र उपप्रमुखसहितको प्रतिनिधिमण्डलले

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले नेपा(लमा) लैगिक हिंसा बढ्नुको मुख्य कारण विद्यमान राजनैतिक व्यवस्था भएको बताउँदै लिंगको आधारमा गरिने विभेद र हिंसा नै लैगिक हिंसा भएको बताएका छन् ।

बाँकी पेज ७ मा

लैगिक हिंसाविरुद्धको अभियानसँगै वर्ग व्यवस्थाबारे जनचेतना आवश्यक

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाको आयोजनामा लैगिक हिंसाविरुद्धको १६ दिने अभियानअन्तर्गतको 'लैगिक हिंसा अन्त्यको सुनिश्चितता : महिला र बालबालिका लगानी ऐक्यबद्धता' विषयक अभिमुखीकरण कार्यक्रम भक्तपुर नपाको सभाकक्षमा सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले नेपा(लमा) लैगिक हिंसा बढ्नुको मुख्य कारण विद्यमान राजनैतिक व्यवस्था भएको बताउँदै लिंगको आधारमा गरिने विभेद र हिंसा नै लैगिक हिंसा भएको बताएका छन् ।

उनले महिलामाथि हुने घरेलु हिंसामा महिलाहरूकै संलग्नता बढी देखिएको उल्लेख गर्दै हिंसा अन्त्यको लागि सुन्दर नारा भन्दा पनि जनताको भावनाअनुसार काम हुनुपर्ने बताए ।

उनले महिला हिंसामा कमी ल्याउन शिक्षा र रोजगारीलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर काम गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

नेपालमा २०५४ सालबाट नै लैगिक हिंसाविरुद्धको अभियान सञ्चालन भए पनि समाजमा त्यसबाट कुनै सकारात्मक सन्देश देखा नपरेको बताउँदै उनले लैगिक हिंसाविरुद्धको अभियान सँगसँगै वर्ग व्यवस्थाबारे जनचेतना जगाउन

बाँकी पेज ७ मा

व्यक्तिको जग्गामा नगरपालिकाको भवन बनाइएको आरोप

भक्तपुर । चाँगुनारायण नगरपालिकाले व्यक्तिको जग्गा हकभोगको जमिन कब्जा गरी बनाएको आफ्नो प्रशासकीय भवन उद्घाटनका लागि राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेललाई निम्याउने तयारी गरेसँगै जग्गा विवाद पुनः सतहमा आएको छ ।

राष्ट्रकै अभिभावक रहेका राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले शुक्रबार चाँगुनारायण नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन उद्घाटन गर्ने तयारी छ । यसैबिच

पीडित परिवारका सदस्य जीवन ढुंगानाले आफूहरूमाथि थप बज्रपात भएको प्रतिक्रिया दिएका छन् । चाँगुनारायण नगरपालिका वडा नम्बर ५, खरिपाटी छालिङको घुमाउनेमा नगरपालिकाले ढुंगाना परिवारकै भोगचलन रहेको जग्गा हडपेर करिब पचास करोड लागतमा प्रशासकीय भवन बनाएको दावी गरेको हो । तत्कालीन जिसस प्रमुख नवराज गेलाल र तत्कालीन नगर प्रमुख

बाँकी पेज ७ मा

ऐतिहासिक सम्पदा उत्खननमा बेवास्ता

काठमाडौं । काभ्रेको पाँचखाल नगरपालिका-७ पुरातत्वस्थलमा रहेका प्राचीन सम्पदा उत्खननमा सरोकारवाला निकायले बेवास्ता गरेका छन् । विसं २०७७ चैतमा पुरातत्व विभागको पहलमा बेलायती विज्ञ

समूहद्वारा उक्तस्थलमा गरिएको सर्वेको प्रतिवेदनअनुसार पुरातत्विक सम्पदाको प्रचुर सम्भावना देखिएकाले पुनः जियोफिजिकल सर्वे गरिनुपर्ने उल्लेख छ । बेलायती विज्ञ समूहको सर्वेको प्रतिवेदन २०७८ सालमै

विभागमा पठाइएको थियो । प्रतिवेदनमा उक्त स्थानमा लिच्छविकालीन र मध्यकालीन सम्पदा देखिएपछि पुनः सर्वे गरी उत्खनन गर्न सुझाइएको थियो । प्रतिवेदनमा पुनः सर्वे गर्न सुझाइएपछि विभाग र पाँचखाल नगरको समन्वयमा सर्वे तथा उत्खनन गर्न छलफल भएको विभागका प्रवक्ता रामबहादुर कुँवरले जानकारी दिए । उनले, "नगरपालिकासँग थप प्रक्रियाका लागि छलफल र पत्राचार भएको हो, उक्त स्थानको जमिन पर्ति हो वा व्यक्तिगत, छानविन गर्नुपर्छ, यसका लागि थप पहल भएको छैन ।" बताए ।

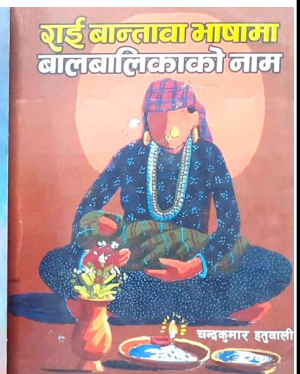
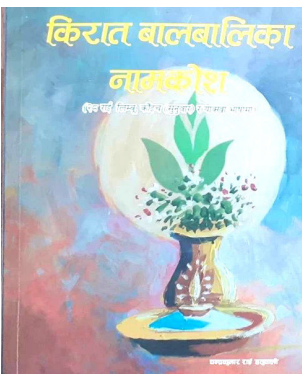
बेलायतको विज्ञ टोलीसहित विभागका पुरातत्वविदले काभ्रेपलाञ्चोकको पाँचखाल

बाँकी पेज ३ मा

बालबालिकाको नाम अर्थपूर्ण किन हुनुपर्छ ?

कुब्जोड किरात

प्रसिद्ध भाषावैज्ञानिक प्रा.डा. नोबलकिशोर राई नेपाली समाजमा गर्ने गरिएको अबोध नक्कलप्रति चिन्त नबुझेको सुनाउनु हुन्छ । बाबुआमाले अर्काको नक्कल गर्दा आफ्नो छोराछोरीको न्वारनको नाम अनर्थ हुनपुगेकोसमेत थाहा पाएका छैनन् । प्रसंग हो- कुनै एक समुदायको भाषाबारे स्थलगत अध्ययन अनुसन्धान गर्न जाँदाको । भाषाशास्त्री राईको भनाइको सार यस्तो छ, 'हामी तयारीका साथ स्थलगत रूपमा त्यो समुदायको भाषाको स्थितिबारे अध्ययन अनुसन्धान गर्न पुगेका थियौं । समुदायमाभ

पुगेर हामीले आफ्नो काम थाल्यौं । त्यतिखेर एकजना आमाले आफ्नो छोरालाई बोलाइन- 'ए एनस यता आइज । यो काम गर ।' त्यो बच्चाको नाम सुनेर अचम्म लाग्यो । उसकी आमालाई सोधे- तपाईंको छोराको नाम

के हो ? उनले 'एनस' भनिन् । मैले फेरि सोधे- एनस नामको अर्थ थाहा छ ? उनले 'थाहा छैन' भनिन् । वास्तवमा यो कसैको नक्कल गरेर, अर्थ नबुझी बालबालिकाको नाम राखिदिने परम्पराले सभ्य

बाँकी पेज २ मा

एतिहासिक.....

नगरको विभिन्न स्थानमा गरिएको सर्भेमा ऐतिहासिक पुरातत्व सम्पदाको प्रचुर सम्भावना देखिएपछि पुनः सर्भे गरिने विभ(गले जनाएको थियो । प्रतिवेदन आएपछि कुँवरले विदेशीसहित विज्ञ टोलीको प्रतिवेदनले पा(चखालमा ऐतिहासिक सम्पदाको प्रचुर सम्भावना देखाएकाले योजना बनाइ विभागका प्रावि(धक एवं पुरातत्व अधिकृतद्वारा चालु आर्थिक वर्षभित्र पुनः सर्भे गरिने बताएको थियो । विस्तृत प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेपछि नै पाँचखालको सम्पदालाई प्रा(थमिकतामा राखेर थप उत्खनन गर्नुपर्ने जनाइएको थियो ।

यस्तै विभागले पुनः सर्भे र उत्खननबारे कार्ययोजनासहित पाँचखाल नगर कार्यालयल(ाई बुझाइने जनाएको थियो । कुँवरका अनुसार स्थानीय तहले नै आफ्ना क्षेत्रका ऐतिहासिक सम्पदा संरक्षण एवं जिर्णोद्धार गर्नुपर्ने छ । उनले त्यतिवेला पहि(लो चरणमा जमिनमुनि के कस्तो भौतिक संरचना छ भन्ने पत्ता लगाउन काभ्रेको पाँचखालसहित नेपालको अन्य क्षेत्रमा जियोफि(जकल सर्भे गरिएको बताए । उक्त टोलीले पाँचखालमा एक साता लगाएर सर्भे गरेको थियो ।

नगरप्रमुख महेश खरेलले पाँचखालको सम्पदा संरक्षणमा भरपुर प्रयास भइरहेको बताए । “थप सर्भेक्षण भएर प्रतिवेदन आ(एपछि नगरद्वारा सम्पदा संरक्षणको ‘गुरु योजना’ बनाइन्छ, सम्पदा क्षेत्रमा जमिनका विषयमा छान्नी वन पनि गर्दै गरौँला”, उनले भन्नुभयो । उनका अनुसार पुनःसर्भेका लागि विभागले थप प्रक्रिया थाल्नुपर्छ ।

बेलायतस्थित दूरहाम विश(वविद्यालयको विज्ञ टोलीले

पाँचखाल-७ स्थित सिमाल(ीघारी, वासुकी स्थान, माल्टार, कञ्जेश्वर महादेव मन्दिर तथा स्वास्थ्यचौकी आसपासलग(ायत क्षेत्र तथा ६ नम्बर वडाको भमरकोटसहित विभिन्न स्था(नमा सर्भे गरेको थियो । विभ(गले तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा नै सर्भे गरिएको स्थानमा ऐतिह(सिक सम्पदाको प्रचुर सम्भावना देखिएको तथा बेलायतबाट आएको सर्भे प्रतिवेदनले पनि एकैखालको सम्भावना देखाएको हो ।

यसअघि विभागले युनेस्कोलाईसमेत सन् २०२०, जुन् २९ मा पाँचखालको सम्पद(ाबारे जानकारी गराइसकेको छ । पाँचखाललगायत मुलुकका विभिन्न स्थानमा रहेका सम्पदाको सर्भे गर्न बेलायतस्थित दूरहाम विश्वविद्यालयको आठ सदस्यीय विज्ञ टोली मार्चको पहिलो साता नेपाल आएको थियो ।

नेपालका केही स्थानमा खोज, उत्खननका क्रममा भेटिएका सम्पदा-सामग्री तथा स्तम्भ लिच्छवीकालीन र मध्यकालीन ऐतिहासिक सम्पदा भएपछि जियोफिजिकल सर्भे गर्नु आवश्यक देखिएकाले विभागले

बेलायतबाट विज्ञ टोली मगाएको थियो । त्यसबेला कपिलवस्तुबाट सम्पदा खोज-अनुसन्धान थालेको टोलीले छ(जिल्लाका विभिन्न स्थानमा सर्भेको काम सकेको थियो ।

पाँचखाल क्षेत्रमा करिब तीन वर्षअघि गरिएको खोज, उत्खननका क्रममा भेटिएका सम्पदा सामग्री तथा स्तम्भ लिच्छवीक(ालीन र मध्यकालीन सम्पदा भएपछि विभागले जियोफिजिकल सर्भे गरेको हो । पाँचखाल क्षेत्रमा उत्खननका क्रममा भेटिएका सम्पदा सामग्री तथा स्तम्भ लिच्छवीकालीन र मध्यकाल(ीन ऐतिहासिक सम्पदा भएको पुष्टि गर्दै उत्खननमा सहभागी विभागका तत्कालीन अधिकृत विष्णुप्रसाद पाठक र वरिष्ठ पुरातत्वविद् उद्धव आचार्यद्वारा तयार प्रतिवेदनमा पाँचखाल-२ माल्टारमा अर्वास्थित विभिन्न व्यक्तिको खेतमा भेटिएका प्रा(चीन दरवारको गारो, २२ सेन्टिमिटर चौडाइ भएको ईटा(लगायतका सामग्री लिच्छवीका(लीन र मध्यकालीन ऐतिहासिक सम्पदा भएको उल्लेख छ ।

उक्त स्थानमा प्रारम्भिक उत्खननका क्रममा भेटिएका

अन्य आकारका ईटा र अङ्गारको थप अनुसन्धान गर्न बाँकी रहेको उल्लेख गर्दै श्रीरामपाटीमा तीन मिटर लम्बाइ र दुई मिटर चौडाइ पक्की ईटाको गारोभित्र माटाको डुँडको पानी पाइपलाइन भेटिएको थियो । साथै स्थानीय प्रस्तर प्रयोग गरी एक मिटर ५० सेन्टिमिटरको आधार बनाई ६० सेन्टिमिटर सुर मिलाएर गारो बलियो बनाइएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

पाँचखाल नगर क्षेत्रमा भेटिएका सम्पदा सुरक्षार्थ दुई वर्षअघि नै जिल्ला प्रशासन कार्यालयले सम्पदा क्षेत्रमा ‘खनजोत’ गर्न रोक लगाउदै गर्नु परे विगागको स्वीकृति र सहमति गराउन पाँचखाललाई पत्रमार्फत जानकारी गराएको थियो । खोज अनुसन्धानकत(ले उत्खनन क्षेत्रको संरक्षण र अवैध उत्खनन रोक्नुपर्ने सुझाव दिँदै आएका छन् । प्राचीन पल(ाञ्चोक उपत्यका पुरातत्व खोज तथा अनुसन्धान समितिले पनि नगरभित्रका ऐतिहासिक सम्पदा पुनःनिर्माण एवं नयाँ निर्माण गर्दा पुरातात्विक ढाँचामै निर्माण गर्न नगरलाई सुझाव दिँदै आएको छ । - रासस;

हमासको इजरायललाई चेतावनी कुनै पनि बन्धकलाई जीवित नछोड्ने

एजेन्सी । गाजा पट्टीमा इजरायलसँग युद्ध लडिरहेको प्यालेस्टिनी लडाकु समूह हमासले आइतवार चेतावनी दिदै भनेको छ कि हाम्रा माग पूरा नभएसम्म यस क्षेत्रबाट कुनै पनि बन्धक जीवितै रिहा नगरिने बताएको छ । हमासको सशस्त्र विंगका प्रवक्ता अबु ओबेदाले एक टेलिभिजन सन्देशमा यस्तो चेतावनी दिएका हुन् । इजरायलले थुनेका बन्दीहरूलाई रिहा गरेको उल्लेख गर्दै उनले केही आदानप्रदान र संवाद र प्रतिरोधका माग पूरा नगरी न फासीवादी शत्रु र त्यसको अहंकारी नेतृत्व... न समर्थकले केही गर्न सक्ने बताए । तिनीहरूले यहाँ इजरायली नागरिकहरूलाई जीवित बन्धक बनाउन सक्षम हुनेछैनन् । वास्तवमा, डिसेम्बर १ मा, दुई वीचको एक हप्ताको युद्धविराम अन्तर्गत बन्धकहरूलाई रिहा गरिएको थियो । जसमा २४० प्यालेस्टिनी कैदीको सट्टामा ८० इजरायलीसहित कुल १०५ जनालाई रिहा गरिएको थियो । इजरायलले शनिवार प्यालेस्टिनी क्षेत्रमा १३७ कैदी रहेको बताएको छ । यसैबीच, मध्यस्थ कतारले आइतवार नयाँ युद्धविराम सुरक्षित गर्ने र थप बन्धकहरूलाई रिहा गर्ने प्रयास जारी रहेको बताए पनि इजरायली बमबारी जारी राख्नु स्वस्थकर नभएको चेतावनी दिएको छ । यसले प्रयासहरूलाई असर गर्छ र परिणाम नआउने बताएको छ ।

ओबेदाले भने कि हमासले इजरायली सेनासँग लड्न जारी राख्नेछ । उनले यो बर्बर कब्जाकर्ता विरुद्ध हरेक सडक, गल्लीमा लड्नुको विकल्प नभएको बताए । शत्रुको विनाशको उद्देश्य हाम्रो प्रतिरोधको बललाई भत्काउने हो ... तर हामी आफ्नै माटोमा पवित्र युद्ध लडिरहेका छौं ।

इजरायली अधिकारीहरूले बताएको छ । उनीहरूका अनुसार गाजामा युद्ध तब सुरु भयो जब हमास लडाकुहरूले अक्टोबर ७ मा दक्षिणी इजरायलमा क्रूर आक्रमण गरे, जसमा १२०० मानिसहरू मारिए, जसमा अधिकांश सर्वसाधारण थिए । इजरायलले गाजा पट्टीमा हमास विरुद्ध हवाई, जमिन र समुद्री आक्रमणमा क्रमिमा १७,७०० मानिसहरूको ज्यान लिइसकेको छ, जसमा धेरै जसो महिला, बालबालिका र वृद्धवृद्धा नागरिकहरू छन्, यस क्षेत्रमा हमासद्वारा सञ्चालित स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ ।

३८ जनाको देश, जसको आफ्नै भ्रण्डा, बैंक र मुद्रा पनि छ !

एजेन्सी । संसारमा यस्ता धेरै कुरा छन् जसको बारेमा हामीलाई थाहा हुँदैन । तर, यसको बारेमा थाहा पाउँदा हामी छक्क पर्छौं । त्यसैगरी, विश्वका केही साना देशहरूको कुरा गर्दा सान मारिनो र भ्याटिकन सिटी जस्ता देशहरूको नाम आउँछ । तर, आज हामी तपाईंलाई यो बाहेक अर्को एउटा देशको बारेमा बताउनेछौं, जुन केवल ११ एकडमा अवस्थित छ र जहाँ तानाशाही चल्छ ।

सामान्यतया हाम्रो देशमा संयुक्त परिवारमा २५-३० जना मात्रै सदस्य हुन्छन् तर तपाईंलाई एउटा यस्तो देशको बारेमा बताउने छौं जहाँ ३८ जना नागरिक बस्छन् जसमा ३ कुकुर पनि छन् । यो एक माइक्रोनेसन हो, जसको नाम रिपब्लिक अफ मोलोसिया हो । यस आधिकारिक वेबसाइटका अनुसार यस देशको नागरिकको सूचीमा ४ कुकुरहरू पनि छन् ।

यो देश अमेरिकाको नेभाडा नजिकै छ र यसको तानाशाह केभिन बाउ नामक व्यक्ति हुन् । यो कूल ११ एकड जमिनमा २ दशमलव २८ एकड सिमाना बाँकी छ । डेटन उपत्यकामा बनेको यो माइक्रोनेसनसँग सम्बन्धित धेरै रोचक तथ्यहरू छन् । यहाँ कुकुरले पनि नागरिकता पाउँछन् र तानाशाह केभिन बाउले आफूलाई स्वतन्त्र देशको शासक ठान्छन् । उ सधैं सैन्य पोशाकमा हुन्छ, उनमा पदकहरू झुण्डिएको छ । उनले आफैँलाई धेरै उपाधि दिएका छन् ।

यो देशको आफ्नै छुट्टै मुद्रा पनि छ, जसको नाम वेलोरा हो । अर्थतन्त्र चलाउनको लागि बैंक अफ मोलोसिया नामको बैंक र आफ्नै चिप सिक्का र छापिएका नोटहरू पनि छन् । यति मात्र होइन, मोलोसियाले अर्को माइक्रोनेसन मुस्ताचेस्तानसँग पनि युद्ध लडेको छ, जसमा उसले जितेको छ । यो देशले दुई पटक आफ्नो राष्ट्रिय गान परिवर्तन गरेको छ, र यसको भ्रण्डा नीलो, सेतो र हरियो छ ।

एनसेलले नेपाललाई हेपेकै हो : पूर्वमन्त्री पाण्डे

भक्तपुर । नेकपा एकीकृत समाजवादीका नेता सोमप्रसाद पाण्डेले डेढ खर्बको कुल लागत भएको एनसेल कम्पनीको शेयर खरिदविक्री मात्र ६ अर्बमा भएको देख्दा नेपाल राष्ट्रले आफूलाई हेपिएको महसुस गरेको बताएका छन् । रफत सञ्चार क्लबले मंगलवार आयोजित सञ्चार-संवाद कार्यक्रममा नेता पाण्डेले भने, “सरकारी रेकर्ड हेर्दा पनि एनसेलले वार्षिक आम्दानीको ६ अर्ब रुपैयाँ मुनाफाको अंश विदेश लगिएको अवस्थामा मात्र ६ अर्बमा शेयर खरिदविक्री भएको देख्दा एनसेलले हाम्रो मुलुकलाई हेपाहा प्रवृत्ति देखाएकै हो, यस्तो व्यवहारको उचित कानुनी उपचार खोज्ने पर्दछ ।”

उनले एनसेलको सीधै हेपाहा कदमलाई गठबन्धनको सरकारले अध्ययन र छानविन समिति गठन गरेर उक्त समितिले एउटा निकास दिने र मुलुकलाई कदापि घाटामा लैजाने नदिने र आवश्यक

परे एनसेललाई राष्ट्रियकरण गर्न पनि पछि पर्न नहुने विचार व्यक्त गरे ।

पूर्वमन्त्री पाण्डेले जनतामा नयाँ आशा र विश्वास जगाउन भ्रष्टाचार नियन्त्रण गरेर गठबन्धन सरकारले सुशासन कायम गर्ने प्रयत्न गरिरहेको बताए । उनले बहुचर्चित नक्कली भुटानी शरणार्थी, सुनकाण्डलगायत अन्य काण्डहरूमा एकीकृत समाजवादी पार्टीको कुनै संलग्नता नभएको स्पष्ट पार्दै नेता पाण्डेले यस्ता फोहरी काममा एकीकृत समाजवादी पार्टीको संलग्नता नदेखिनु गौरवको विषय भएको उल्लेख गरे ।

“संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको कुनै विकल्प नभएको र दुर्गा प्रसाईं जस्ताको स्यालको हुइँया अबका केही दिनमा समाप्त भएर जानेछ”, उनले भने, “नयाँ आएका पार्टीहरूको मुलुकको विकास गर्ने कुनै एजेन्डा नभएको, ती पार्टीहरूको न त सिद्धान्त छ, न जग छ, सिर्फ हाहा हहको भरमा मात्र नहने

तर पुराना सिद्धान्तवादी पार्टीहरूले पनि मुलुकको समृद्धिका लागि दीर्घकालीन आर्थिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न अर्जुन दृष्टि राख्नुपर्ने तर आर्थिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न सकेन भने ती पुराना पार्टीहरू पनि समाप्तीतिर जाने सम्भावना उत्तिकै छ ।”

नेता पाण्डेले एक प्रश्नको उत्तरमा सरकारले मेलम्चीको पानी काठमाडौँवासीलाई छिटोभन्दाछिटो खुवाउन पनि आग्रह गरे । यस्तै उनले भौतिक मन्त्रालयबाट निर्माण व्यवसायीहरूको ठेक्काको रकमको भुक्तानी प्रक्रियामा रहेको र यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने जानकारी दिए । उपत्यकामा सञ्चालित द्रुत बससेवा स्थानीय निकायसँग समन्वय गरेर सञ्चालन गरेमा प्रभावकारी बन्ने उनको भनाइ रहेको छ ।

संविधानले परिकल्पना गरेको समाजवादको बाटो सिद्ध गर्न नेपालको प्राकृतिक स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग समृद्धितर्फ लाग्नुपर्ने उनको विचार थियो । उनले विगत ११ महिनामा गठबन्धन सरकारले मुलुकको विकासका लागि नीतिगत काम गरेको भएतापनि सरकारले आगामी दिनमा फड्को मार्ने काम गर्नुपर्ने सुझाव दिए ।

पूर्वमन्त्री पाण्डेले आफू उद्योगमन्त्री हुँदा धौवादीस्थित फलाम खानी र मुस्ताडमा रहेको युरेनियमको संरक्षण र संवर्धन गर्न ऐतिहासिक निर्णय गरेको उल्लेख गरे । उनले बैलैमा अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना बन्न सकेको भए हामीले भारतबाट बिजुली आयात गर्नुपर्ने अवस्था आउँदैन्थ्यो तर यस्ता हुनु नसक्नु हाम्रो दुर्भाग्य भएको बताए ।

थिमि टाइम्स साप्ताहिक

— हामीले विश्वास एउटा कुरामा र काम अर्कै गर्यौं भने हामीलाई सुख कहिल्यै प्राप्त हुदैन ।
- फ्रेया स्टार्क

वर्ष १७ अङ्क १८ नै.सं. ११४४ २०८० मंसिर २७ बुधबार
13 Dec. 2023 Wednesday

सम्पादकीय

लोकतन्त्रमा सयमतापूर्वक

आफ्ना असहमती राख्न

प्रदेश नं. १ लाई कोसी प्रदेश नामाकरण गरेकोमा असहमती जनाउँदै आएको पहिचानवादीहरुले विगत लामो समयदेखि प्रदेशको नाम क्षेत्रीय पहिचानको आधारमा किरात प्रदेश वा स्थानीय रुपमा पहिचान भल्किने आधारमा नामाकरण हुनु पर्ने माग राख्दै आन्दोलन गर्दै आएको छ । यसै क्रममा नेकपा एमालेका अध्यक्ष ओलीको अगुवाईमा संकल्प यात्राको शुरु गरेको छ । यसै कार्यक्रमलाई लक्षित गरेर पहिचानवादीहरुले कासी क्षेत्रमा बन्दलगायतका कार्यक्रम तय गरेका छन् भने एमालेले पनि आफ्ना पूर्वघोषित कार्यक्रम नरोकिने धारणा स्पष्ट पार्दै नामाकरणकै विषयमा पुनः अप्रिय स्थिति उत्पन्न हुनसक्ने अवस्था देखिएको छ ।

एमालेको पश्चिमको बैतडीदेखि सुरु गरिएको मध्यपहाडी लोकमार्ग केन्द्रित ‘संकल्प यात्रा’ विभिन्न जिल्ला हुँदै कोसी प्रदेशतर्फ लागेको छ । यसबीच विभिन्न जिल्लामा भएका सभा र कार्यक्रमहरू शान्तिपूर्ण रहे पनि एमालेका नेता कार्यकर्ता सम्मिलित संकल्प यात्रा मंगलबार कोशी पुगेको छ ।

एमालेकै यात्राको अवधिसँग जुध्ने गरी कोसी नामाकरणसँग असहमत पक्षले पनि बन्दलगायतका कार्यक्रम तय गरेका छन् । प्रदेश नम्बर १ को नामाकरण कोसी राखिदा त्यस भूभागका बासिन्दाको मौलिक पहिचान गुम्ने भन्दै त्यस क्षेत्रका जनजातिहरू आन्दोलित हुँदैआएका छन् ।

कोसी प्रदेश सभामा एमालेका सदस्यहरू अरू दलका भन्दा अपेक्षाकृत बढी नै छन् । प्रदेशको कोसी नामाकरण पनि एमाले नेतृत्वकै सरकारको कार्यकालमा भएको थियो । नेपाली कांग्रेस र नेकपा (माओवादी केन्द्र) का सदस्यहरूले पनि कोसी नामाकरण गर्ने प्रस्तावमा सरकारलाई साथ दिएका थिए ।

अर्थात्, सबै प्रमुख दलकै सहमतिमा नामाकरण गरिएको भए पनि त्यसविरुद्ध आन्दोलन चर्केपछि मूलतः माओवादी केन्द्रले कोसी नामाकरणमा सहमत हुनु गलत भएको स्वीकार गरेको छ । कांग्रेस भने सत्ताको प्रमुख साझेदार माओवादी केन्द्रलाई नचिढ्याउने मनसाय देखाएर लगभग मौन छ ।

यस्तो अवस्थामा पहिचानका पक्षधरहरू एमालेप्रति बढी आक्रामक हुनु अस्वाभाविक नभए पनि मुठभेडकै स्थितिमा पुग्न अनुचित र आपत्तिजनक भन्ने पक्कै हो । यसैले एमालेको राजनीतिक प्रतिवाद गर्न उसका कार्यक्रम विथोल्न खोज्नु प्रजातान्त्रिक मार्ग होइन । कुनै पनि पक्षको एकअर्कासँग असहमत हुने र आआफ्नै शैलीमा शान्तिपूर्ण समर्थन वा विरोध जनाउने स्वतन्त्रता संविधानले नै प्रत्याभूत भएको छ । सरकारले उनीहरूको अधिकारको रक्षा गर्नुपर्छ । यसका लागि सरकारले सकेसम्म चुस्त र सुदृढ सुरक्षा व्यवस्था पक्कै पनि मिलाएकै हुनुपर्छ ।

लोकतान्त्रिक संस्कार भए एमाले र कोसी नामाकरण विरोधीले पनि एकअर्काको अधिकारको सम्मान गर्नुपर्छ । विशेषगरी पहिचानवादीले एमालेकै यात्रा अवरुद्ध गर्नेगरी बलजपत्ती नगरून् । एमालेका नेताहरूले पनि पहिचानवादीलाई होच्याउने र इछ्याउने अभिव्यक्ति दिनु द्वन्द्व बढाउने कार्य मात्र हुन् । लामो यात्राका क्रममा नेकपा एमालेले विभिन्न जिल्लाहरूमा गरेको सभामा पहिचानवादीहरूको खेदो खन्ने कार्य गरेकोले पनि कोसीमा एमाले र पहिचानवादीहरु बिच अप्रिय घटना हुने आकलन गरेको छ । लोकतन्त्रमा सयमतापूर्वक आफ्ना असहमती राख्न पाइन्छ । तर कसैलाई ठेस पुऱ्याउने किसिमबाट अभिव्यक्ति दिनु राज्यकै लागि र प्रदेशका बासिन्दाहरूको हितमा पनि हुँदैन । तसर्थ प्रदेशमा शान्ति कायम गर्न र प्रदेशबासीको मर्मसँग सामञ्जस्य राख्दै शान्तिपूर्वक आफ्नो अभियान सफल पार्न एमाले सयमित र चनाखो बन्नु पर्छ भने पहिचान पक्षधरहरूले पनि प्रदेशको हितलाई सर्वोपरि राख्दै बोल्न पाउने हकको सम्मान गर्नु पर्दछ ।

प्रधानमन्त्री, मन्त्री र सचिवका काम गराई

अर्जुनकुमार कार्की मैले अधिल्लो आलेख (निजामती सेवाको अनुभव- ११) मा नेपाल सरकारको कार्यविभाजन नियमावलीबमोजिम रणनीतिक सडक बनाउने जिम्मा पाएको भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयका तत्कालीन मन्त्री रमेश लेखकले काठमाडौँ-निजगढ फास्टट्रयाकको निर्माणको जिम्मा नेपाली सेनालाई दिएको, अन्तर्राष्ट्रिय कन्ट्रयाक्टको अनुभव नहुँदा नेपाली सेनाले सम्पादन गरेको कामले समय र लागतमा हुने असीमित वृद्धि र इन्टर्नेसनल आर्बिट्रेसनले निम्त्याउने जटिलताबारेमा लेखे । फास्टट्रयाक आफ्नै स्रोतले निर्माण गर्ने नेपाल सरकारले गरेको निर्णयमा मैले खेलेको भूमिकाको कारण रुष्ट हुन पुगेका राजनीतिक नेताले मलाई भौतिक मन्त्रालयबाट छोट्टै समयमा सरुवा गरिदिएको कारण योजना गरे अनुसार धेरै काम भने गर्न पाइन ।

मैले मेरो आलेख निजामती सेवाको अनुभव- १० मा लेखेको थिएँ - म भौतिक सचिव भएको केही दिनमै एसियाली विकास बैंक (एडीबी), मलिलाले मसँग छलफल गर्न एक टोली पठाएको थियो । छलफलमा एक अर्ब डलर बराबरको ५ वर्षमा लगानी गर्ने कार्ययोजनामा सहमति भएको थियो ।

भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयले मेरो नेतृत्वमा पहिलो पटक ५ वर्षे ‘भिजन पेपर’ तयार गरेर स्वीकृत गरेको थियो । पाँच वर्षे भिजन पेपरले एडीबीको १ अर्ब डलर लगायत नेपाल सरकारको स्रोत र अन्य दातृ निकाय समेतको कार्यक्रम समावेश गरेर ५ वर्षको कार्यक्रम तय गरेको थियो । मेरो सरुवा भएपछि त्यो ५ वर्षे ‘भिजन पेपर’ बमोजिम नै योजनाहरू छनोट र कार्यान्वयन भएको जानकारी मलाई मन्त्रालयको उपल्लो अधिकारीबाट प्राप्त भएको छ ।

विसं २०६२/६३ को आन्दोलनपछि पहिचानको मुद्दामा मधेस सचैजसो अशान्त रहन्थ्यो । पूर्व-पश्चिम राजमार्ग नेपालको ‘केनेटिभिटी’को ‘लाइफलाइन’ हो । मधेस अशान्त भएका बेला पूर्व-पश्चिम राजमार्ग ठप्प भएको अनेकौँ दृष्टान्त छन् । देशको अर्थतन्त्र चलायमान राख्न र जनताको देशव्यापी आवतजावत चालु राख्न पूर्व-पश्चिम राजमार्ग विनारोकतक चल्नु आवश्यक छ ।

धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको अध्ययन भएको रहेछ । सडक सञ्जालका दृष्टले यो सडक आफैँमा महत्त्वपूर्ण छ । यसका अतिरिक्त मधेस केही कारणले अशान्त रहेर पूर्व-पश्चिम राजमार्ग बन्द रहेको अवस्थामा पनि देशको अर्थव्यवस्था चलायमान राख्न र जनताका देशव्यापी आवतजावत चालु राख्न धरान-हेटौँडा सडकको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुनेरहेछ ।

तर, यो सडक हरेक वर्ष कार्यक्रममा पर्ने अनि बजेट भने नाम मात्रैको विनियोजन हुने भइराखेको रहेछ । म भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको सचिवमा सरुवा भएर आएको वर्ष पनि यो सडक निर्माण आरम्भ गर्न मिल्ने बजेट विनियोजन भएको थिएन ।

यसैबीच अमेरिकी सरकारको ‘मिलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेसन’ (एमसीसी) अन्तर्गत ५० करोड डलर अनुदान नेपाल सरकारलाई दिने अमेरिकी निर्णय भइसकेको थियो । त्यस अनुदानअन्तर्गत

सम्पादन गरिने आयोजनाका बारेमा छलफल गर्न एमसीसीका भाइस प्रेसिडेन्ट फातिमा सुमर नेपाल भ्रमणमा हुनुहुन्थ्यो । एमसीसीको ५० करोड डलरमा १५ करोड सडकमा लगानी गर्ने प्रारम्भिक योजना बनेको रहेछ । फातिमा सुमर नेपाल आएको बेला मलाई पूर्व अर्थमन्त्री डा. रामशरण महतको फोन आयो । त्यसबेला डा. रामशरण महतले भन्नुभए अनुसार “म अर्थमन्त्री (सुशील कोइरालाको सरकार) भएको बेला धरान-चतरा-हेटौँडा सडक निर्माणका लागि बजेट राख्न पटकपटक प्रयास गरेको थिएँ ।

तर, भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको राजनीतिक नेतृत्वले नै धरान-चतरा-हेटौँडा सडकमा बजेट विनियोजन गर्न अस्वीकार गरेको कारण यति महत्त्वपूर्ण सडकको निर्माण अधि बढाउन सकिएन । तपाईँले फातिमा सुमरसँगको मिटिङमा एमसीसीअन्तर्गतको पैसा धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको लागि प्रस्ताव गर्नुस् ।”

नेपालको राजनीति बडो विडम्बनापूर्ण रही आएको छ । धेरैजसो अवस्थामा मन्त्रालयले माग गरेबमोजिमको बजेट उपलब्ध गराउन अर्थ मन्त्रालय असमत रहन्छ । तर, धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको हकमा भने अर्थ मन्त्रालयले प्रस्ताव गर्दासमेत सम्बन्धित मन्त्रालयका मन्त्रीले बजेट राख्न अस्वीकार गरिएको रहेछ । राजनीतिक संकीर्णता र सानो सोचको कारण धरान-चतरा-हेटौँडा सडकलाई मधेस विरोधी सडकको रूपमा परिभाषित गरेर बजेट अस्वीकार गरिएको रहेछ ।

मैले मन्त्रालयको सचिवको जिम्मेवारी लिनलाग्दा मलाई मन्त्रालयमा ब्रिफिङ गर्दा मन्त्रालयले र सडक विभागले यस सडकका बारेमा केही बताएको थिएन । तत्कालीन अर्थमन्त्रीले बजेट प्रस्ताव गर्दा मन्त्रालयले अस्वीकार गरेको यति महत्त्वपूर्ण रणनीतिक सडकका बारेमा मन्त्री र सचिव फेरिएको अवस्थामा पनि केही ब्रिफिङ गर्न आवश्यक नै ठानेनन् । यो परिघटना नेपालको कर्मचारीतन्त्रको लापवाह मनःस्थिति र काम गर्ने शैलीको एक दृष्टान्त हो ।

डा. रामशरण महतले नभन्नु भएको भए म यसबारे अनभिज्ञ रहन्थेँ ।

डा. महत र मेरोबीचमा भएको कुराकानीका बारेमा मैले आफ्नै मन्त्री विजयकुमार गच्छदारलाई सुनाएँ र फातिमा सुमरसँगको मिटिङमा कुरा राख्नेबारेमा भने । विजयकुमार गच्छदार पनि यो सडकका बारेमा विगतमा के के भएको थियो भन्नेमा अनभिज्ञ हुनुहुँदो रहेछ । मेरो कुरा सुनेपछि यो सडक निर्माण गर्न फातिमा सुमरसँगको मिटिङमा कुरा राख्ने सहमति दिनुभयो । यस बैठकमा मन्त्रालयको टिमको नेतृत्व मन्त्री स्वयंले गर्नुपर्ने थियो ।

अर्को दिन मन्त्रालयमा बैठक बस्यो । एमसीसीअन्तर्गत निर्माण हुने धरान-चतरा-हेटौँडा सडकलाई मन्त्रीले प्रस्ताव गर्नुभयो, मैले यसको प्राविधिक र रणनीतिक पक्षलाई सविस्तार व्याख्या गरें । फातिमा सुमरले एमसीसीको पैसा नयाँ सडक निर्माण गर्न नभएर पुरानो सडकलाई ‘सेफ्टी’ र ‘सर्भिसिबिलिटी’ कोणबाट सुधार गर्ने लक्ष्य रहेकाले धरान-चतरा-हेटौँडा सडकलाई एमसीसीको कार्यक्रममा राख्न नमिल्ने

जानकारी दिनुभयो ।

पूर्व-पश्चिम राजमार्गको मधेस भाग अशान्त रहेका बेलामा देशको अर्थव्यवस्था यथावत् सुचारु राख्न धरान-चतरा-हेटौँडा सडक महत्त्वपूर्ण हुने डा. रामशरण महतको कुराले मेरो मन छोएको थियो । म फातिमा सुमरसँगको मिटिङ सकिनासाथ नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोतबाट यो सडक निर्माण गर्ने कार्ययोजना बनाउने काममा लागे ।

यो घटना केपी शर्मा ओली पहिलोपटक प्रधानमन्त्री हुँदाका बखतको हो । ओली सरकारले उपप्रधानमन्त्री, सम्बन्धित मन्त्री, अर्थमन्त्री र राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष रहेको पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी एउटा कमिटी बनाएको थियो, यसको पूरा नाम यतिखेर सम्फनामा आएन । मलाई सम्फनामा भएअनुसार भौतिक पूर्वाधार मन्त्री विजयकुमार गच्छदार, परराष्ट्र मन्त्री कमल थापा, ऊर्जा मन्त्री टोपबहादुर रायमाझी, अर्थमन्त्री विष्णु पौडेल र उपाध्यक्ष युवराज खतिवडा कमिटीमा हुनुहुन्थ्यो । कमिटीमा अरू को को हुनुहुन्थ्यो, सम्फना भएन ।

मैले धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको रणनीतिक महत्त्व, प्राविधिक पक्ष, आवश्यक बजेट र कार्ययोजनाको ‘पावरप्याइन्ट’ प्रस्तुति तयार पारें । आफ्नो मन्त्रीलाई जानकारी गराएर अर्थमन्त्रीलाई धरान-चतरा-हेटौँडा सडकका बारेमा बताए । क्याबिनेटले बनाएको पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी कमिटीको बैठक राखिदिन अनुरोध गरे । विष्णु पौडेलले छोटो समयमा अर्थ मन्त्रालयमा नै बैठक बोलाउनुभयो । मेरो अनुभवमा विजय गच्छदार, विष्णु पौडेल रचनात्मक काम अधि बढाउने कुरामा सजिलै सहमति दिने र सहयोग गर्ने खालको हुनुहुन्थ्यो ।

त्यतिबेला नेपालको संविधान, २०७२ भर्खर जारी भएको थियो । एउटा पक्ष, खासगरी मधेस केन्द्रित दलहरू, संविधानको विरोधमा थिए । जसकाकारण पूर्व-पश्चिम राजमार्गको मधेस भाग लामो समयसम्म अशान्त रहने आकलन थियो । मैले आफ्नो प्रस्तुतिमा यो कुरा सविस्तार राखे । यस पृष्ठभूमिमा पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी कामिटीले धरान-चतरा-हेटौँडा सडक निर्माण तत्काल अधि बढाउन मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव लाने र यसैवर्ष काम आरम्भ गर्न बजेट व्यवस्था गर्ने निर्णय गर्र् यो ।

सार्वजनिक खरिद ऐनमा नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोतको १ अर्बभन्दा माथिको कामका लागि अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्र आह्वाण गर्नुपर्ने प्रावधान थियो । प्रायः अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्रमा नेपाली निर्माण व्यवसायीहरूले विदेशी कम्पनीलाई प्रमुख ठेकेदारको रुपमा प्रस्तुत गरेर ‘ज्वाइन्ट भेन्चर’का रूपमा काम गर्न परिरहेको अवस्था थियो । नेपाल सरकारको स्रोतको काममा ‘ज्वाइन्ट भेन्चर’मा प्रमुख ठेकेदार विदेशी भएत पनि सम्पूर्ण काम नेपाली निर्माण व्यवसायीले नै गर्ने हुन् । नेपाली ठेकेदारलाई ‘ज्वाइन्ट भेन्चर’ बनाएर क्वालिफाइ गरिदिएवापत विदेशी ठेकेदार मोटो कमिसन खानेमात्र हुन् । यो तथ्यबाट सरकारमा भएका कोही पनि अनभिज्ञ छैनन् ।

धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको अनुमानित लागत २० अर्बभन्दा माथि थियो ।

यसको ठेक्का एकैचोटि लगाउने कार्ययोजना बनाएको थिएँ । सडक विभागले नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोतको यति ठूलो रकमको ठेक्का सायद एकैपटक गरेको थिएन । यस कामका लागि सडक विभागले ४ अर्ब वा त्यसभन्दा माथिको प्याकेज बनाएको जस्तो लाग्छ ।

नेपाललाई प्राप्त हुने चीन सरकारको ऋणअन्तर्गतको बोलपत्रमा चिनियाँ निर्माण व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउने, जापान सरकारको ऋणअन्तर्गतको बोलपत्रमा जापानी निर्माण व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउने, भारत सरकारको सरकारकोऋणअन्तर्गतकोबोलपत्रमा भारतीय निर्माण व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउने गरी सम्बन्धित दातासँग सम्झौता भएको हुन्छ ।

त्यसैले नेपाल सरकारको स्रोतको बोलपत्रमा नेपाली निर्माण व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउने व्यवस्था गर्न सकिएमा नेपाली निर्माण व्यवसायीलाई न्याय हुनुका साथै तिनको क्षमता अभिवृद्धिमा पनि सहयोग पुग्ने निश्चित थियो ।

जुनसुकै पूर्वाधार निर्माणका काममा ६० प्रतिशत रकम विदेशी मुद्रामा खर्च हुन्छ । नेपाली निर्माण व्यवसायीले मात्र बोलपत्रमा भाग लिने व्यवस्था गर्न सकिएमा विदेशी मुद्रामा भुक्तानी पनि दिनुनपर्ने हुन्छ ।

त्यसैले म चाहन्थेँ, नेपाल सरकारको स्रोतको बोलपत्रमा नेपाली निर्माण व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउन् । यसका लागि विद्यमान सार्वजनिक खरिद ऐनले स्वीकृति दिँदैनथ्यो ।

मेरो चाहनाअनुसार धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको बोलपत्रमा नेपाली निर्माण व्यवसायीलाई मात्र भाग लिन दिने हो भने मन्त्रिपरिषद्बाट विशेष निर्णय गराउनुमात्र विकल्प रह्यो ।

मैले धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको रणनीतिक महत्त्वको विस्तृत व्याख्या गरेर यसको बोलपत्रमा नेपाली व्यवसायीले मात्र भाग लिन पाउने निर्णय हुन माथि उल्लेख गरेअनुसारको तर्क प्रस्तुत गरेर मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पठाउन मन्त्रीबाट निर्णय गराए ।

मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पठाएपछि, मुख्यसचिवले यही प्रस्तावका बारेमा छलफल गर्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको सचिव (रमेश शर्मा), ऊर्जा सचिव (सुमन शर्मा) र म लगायत अन्य केहीलाई बोलाउनु भयो ।

रमेश शर्माजीले यो विषय सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको कार्यक्षेत्र भएकाले यो प्रस्ताव आवश्यक हो भने पनि सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा संशोधन गर्नेगरी मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव आफूले ल्याउनुपर्ने तर्क दिनुभयो, जो सर्वथा जायज थियो । अन्य सचिवले विषय उचित हो, प्रक्रियाका बारेमा रमेश शर्मा र मेरोबीचमा तय गर्न सुझाव दिनुभयो ।

मैले भने - “सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा संशोधन गर्नेगरी जाने रमेश शर्माजीको कुरा मनासिव हो । तर, सार्वजनिक खरिद नियामावली संशोधन गरेर जाने प्रक्रिया लामो हुन्छ । धरान-चतरा-हेटौँडा सडकको रणनीतिक महत्त्वले गर्दा ढिला नगरी निर्माण तत्काल आरम्भ गर्न आवश्यक छ । त्यसैले नियमावलीमा नै संशोधन गर्ने प्रक्रिया पनि आरम्भ गरौँ ।

बाँकी पेज ५ मा

प्रधानमन्त्री.....

धरान-चतरा-हेटौंडा सडकका लागि मन्त्रिपरिषद्मा पेस गरेर जाऊँ ।”

रमेश शर्माजीसँग मेरो स्टाफ कलेजको सहसचिवको तालिममा भेट भएको हो । हामी एकआपसमा हँसीमजाक गर्ने स्थितिका साथी भएका थियौँ । मैले अलि नै बढी जोड गरेपछि उहाँले सहमति दिनुभयो ।

सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीमा भएको व्यवस्था निस्तेज पार्ने भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको प्रस्तावलाई मन्त्रिपरिषद्मा पेस गर्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको सचिवले सहमति दिनु भनेको चानचुने कुरा थिएन । अधिकार क्षेत्रमाथिको ठाडो हस्तक्षेप थियो ।

मलाई यतिखेर लाग्छ, सार्वजनिक खरिद नियमावलीको प्रावधान निस्तेज पार्ने प्रस्ताव मबाहेक अन्य कुनै पनि सचिवले लगेको भए रमेशजीले सहमति दिनुहुने थिएन । मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेस गर्ने कुरामा सहमति बन्यो । एउटा रमाइलो कुरा चाहिँ यो छलफलको निर्णय लिखित भएको थिएन । कुनै पनि राम्रो र उचित काम गर्न सके प्रक्रियागत भ्रमेलामा पर्न आवश्यक नपर्ने दृष्टान्त हो यो ।

हाम्रो छलफलपछि अर्को मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा प्रस्ताव पेस भयो । तर, कताबाट के ब्रिफिङ भयो प्रधानमन्त्री ओलीले प्रस्तावलाई स्वीकृत गर्न अस्वीकार गरिदिनु भएछ । मलाई मन्त्री विजय गच्छदारले यो कुरा बढो निराशाका साथ सुनाउनुभयो ।

तर, म सजिलैसँग मान्नेवाला थिइन । मैले गच्छदारसँग भने - “प्रधानमन्त्रीसँग अनुरोध गरेर प्रधानमन्त्री, तपाईँ, अर्थमन्त्री र मेरोबीचमा बैठक राखौँ । म प्रधानमन्त्रीलाई कन्भिन्स गर्छु ।”

विजय गच्छदारले प्रयास गर्नु भएछ । त्यसको एक दुई दिनमा बालुवाटारमा बैठक बस्यो । सुरुमै प्रधानमन्त्रीले भन्नुभयो - “म यो विषयमा केही सुन्न चाहन्न, यो स्वीकृत हुन सक्दैन ।” त्यसपछि मैले प्रधानमन्त्रीसमक्ष अड्ठी राखे - “मलाई एकचोटि मेरो कुरा राख्न त दिनुस्, अनि निर्णय तपाईँहरू गर्नुहोला ।”

फेरि धरान-चतरा-हेटौंडा सडकको रणनीतिक महत्त्व बताए । नेपाल सरकारको स्रोतको काममा नेपाली निर्माण व्यवसायीहरूले मात्र भाग लिन पाउनुपर्छ, भन्नुको पछाडिको दलिल सविस्तार लामैसँग पेस गरें । प्रधानमन्त्रीले एकछिन गम खानुभयो, “म सोचेर निर्णय गर्छु ।”

मन्त्री गच्छदार र म बालुवाटारबाट हिड्यौँ । म सिंहदरबारको मूलढोकामा पुग्दा अर्थमन्त्रीको मलाई फोन आयो । उहाँले भन्नुभयो - “ प्रधानमन्त्रीज्यूले प्रस्ताव स्वीकृत गर्न मान्नुभयो ।”

सडक विभागले धरान-चतरा-हेटौंडा सडकको २० अर्वको ठेक्काको बोलपत्र आह्वान गर्‍यो । बोलपत्र मूल्यांकन भएर स्वीकृत हुने बेलामा सडक विभागको महानिर्देशकको सरुवा भयो । त्यसको केही सातामा मेरो पनि भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयबाट नेपाल ट्रस्टको कार्यालयमा सरुवा

भयो, जुन कुरा मैले यसभन्दा अधिल्लो आलेखमा लेखेको छु । अहिले धरान-चतरा-हेटौंडा सडकको निर्माण पूरा भइसकेर सवारी आवागमन भइरहेको हुनुपर्छ ।

मेरो स्थानमा कुनै पनि भौतिक पूर्वाधार सचिव भएको भए वार्षिक कार्यक्रम र बजेटमा नभएको सडक, त्यो पनि २० अर्वमाथिको त्यसको लागि यति मिहेनत नै गर्दैनथे । यो काम सम्भव नै ठान्ने थिएनन् ।

अरू नै भौतिक पूर्वाधार सचिव भएको भए सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको सचिवले नियमावलीको प्रावधान निस्तेज पार्ने प्रस्ताव अर्को मन्त्रालयबाट पेस गर्ने सहमति दिने नै थिएनन् । एकचोटि ओलीजस्तो प्रधानमन्त्रीले प्रस्ताव अस्वीकृत गरेपछि उनलाई भेटेर उनको निर्णयमा पुनर्विचार गराउन सक्छु भन्ने सचिव त्यो बेला मबाहेक एकाध थिए कि भन्ने मलाई लाग्छ ।

देखेका, भोगेका प्रधानमन्त्री मैले बीपी कोइरालालाई प्रधानमन्त्रीको रूपमा देखिन, भोगिन । उहाँका बारेमा जे जति पढेर र सुनेर चिने । उहाँ जतिको अध्ययन गरेको, ज्ञान भएको, क्षमता भएको, दूरदृष्टि भएको नेपालमा न आजसम्म कोही प्रधानमन्त्री भएका छन्, न निकट भविष्यमा कोही हुने सम्भावना नै देखिएको छ ।

नेपालको राजनीतिक इतिहासमा बीपी कोइराला शिखर पुरुष हुनुहुन्थ्यो । त्यसै पश्चिम जर्मनीका समाजवादी नेता तथा चान्सलर विली ब्रान्टले - “बीपी कोइराला नेपालको मात्र होइन, हाम्रो पनि नेता हो” भन्नुभएको होइन ।

पञ्चायतका सबै प्रधानमन्त्रीलाई पनि देखियो, भोगियो । तिनको चर्चा नगर्दा नै बेस हुन्छ । विसं २०४७ पछिको प्रधानमन्त्री कतिलाई देखियो, कतिसँग त कामै गरियो । कृष्णप्रसाद भट्टराई त सामान्य मानिसभन्दा माथि हुनुहुन्थ्यो, पृथक हुनुहुन्थ्यो । उहाँको अरूसँग तुलना हुँदैन । बीपी कोइरालापछि अध्ययनको, ज्ञानको, क्षमताको, दूरदृष्टिको हिसावले प्रधानमन्त्री केपी ओली नै अब्बल प्रधानमन्त्री हुन् भन्ने लाग्छ मलाई । जब कि उनीसँग औपचारिक शिक्षाको डिग्री छैन ।

मैले ओलीसँग २०१६ सालबाट संगत गरेको हुँ । तिनताकाका ओलीलाई सम्झँदा केपी उही मानिस हुन् भनी विश्वास गर्न गाह्रो पर्छ ।

बीपी कोइरालापछि अध्ययनको, ज्ञानको, क्षमताको, दूरदृष्टिको हिसावले ओली अब्बल हुँदाहुँदै किन दुईपटक प्रधानमन्त्रीको हैसियतमा ‘पर्फर्म’ गर्न सकेनन् । म जतिको जान्ने कोही छैन भन्ने अहंकार र अरूको कुरा नसुन्ने प्रवृत्तिले ओलीले ‘पर्फर्म’ गर्न नसकेका हुन् ।

उनका सहयोगी र माथिल्लो तहको कर्मचारीले ओलीको अगाडि आफूलाई उचित लागेको कुरा राख्न नसक्नु र ओलीको गलत काम वा सोचको प्रतिवाद गर्न आँट गर्न नसक्नु ओलीका लागि नोक्सानदायी रहन गयो । आँट गरेर आफ्नो कुरा राख्न

सकियो भने ओली ‘कन्भिन्स’ पनि हुन्छन् र निर्णय पनि गर्न सक्छन् भन्ने दृष्टान्त हो - धरान-चतरा-हेटौंडा सडक ।

यसरी वार्षिक कार्यक्रममा बजेट नै विनियोजन नभएको योजनामा २० अर्वभन्दा बढीको ठेक्का लगाउने र त्यो पनि सार्वजनिक खरिद नियमावलीको प्रावधान निस्तेज पारेर बोलपत्र प्रकाशित गर्ने निर्णय गराउन सक्नु बिरलै हुने घटना हो । यस्ता कुराले मेरो मन कहिले काहीँ रोमाञ्चित हुन्छ ।

मैले मेरो निजामती सेवामा रहँदा चुनौतीपूर्ण काम गरेको छु । आफ्नो मौलिक भिजनलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सकेको छु । शक्तिशाली व्यक्तिहरूको विपक्षमा उभिएको छु । कतिपय अवस्थामा देश हितको पक्षमा उभिँदै जोखिम मोलेको छु । तर म पटकपटक नेताको कोपभाजनमा परेको छु । यस्तै कोपभाजनले मलाई भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयबाट सरुवा गराएको अर्को उदाहरण हो ।

एउटा उचित निर्णय आफैं गर्ने आँट पनि नभएको र आफू भन्दामाथिको निकायलाई संलग्न गराएर निर्णयमा पुग्ने सोच र क्षमता पनि नभएको मानिस सचिव वा मन्त्री हुँदा कसरी महत्त्वपूर्ण कामहरू तहिन्छन् भन्ने एउटा उदाहरण हो - ‘ काठमाडौँको लागि अति आवश्यक इन्टेलिजेन्स ट्राफिक मेनेजमेन्ट सिस्टम (आईटीएमसी) ।’ जुन जडान गरी काम टुंगोमा पुर्‍याउन नसकेको अवस्था छ । यस्तो हुँदा जिम्मेवारीमा सचिव धनबहादुर तामाङ र मन्त्री रमेश लेखक थिए ।

मैले भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको सचिवको जिम्मेवारी लिँदै गर्दा काठमाडौँ उपत्यकाको ट्राफिकलाई व्यवस्थित गर्न एसियाली विकास बैकले इन्टेलिजेन्स ट्राफिक मेनेजमेन्ट सिस्टम (आईटीएमसी) जडान गर्न ४५ करोड अनुदान दिएको रहेछ । यसका लागि आवश्यक पर्ने सडक सुधारको कार्यक्रम छुट्टै कार्यालय स्थापना गरेर भइरहेको थियो ।

काठमाडौँ उपत्यकाको सडक दिन प्रतिदिन साँघुरो भइरहेको सर्वविदितै छ । जुन रफ्तारमा ट्राफिक बढिरहेको छ, त्यसलाई व्यवस्थित गर्न सडक चौडा पार्ने वा थप सडक निर्माण गर्ने सम्भावनाको पनि अन्त्य प्रायः भइसकेको छ । यस्तो अवस्थामा ट्राफिक व्यवस्थापन गर्न आईटीएमसीको जडानबाट मात्र सम्भव छ ।

यसका बारेमा छोटोमा सामान्य मानिसले बुझ्ने गरी भन्नुपर्दा यस सिस्टममा सबै ट्राफिक लाइटहरू एउटै संजालमा रहन्छन् । एउटै कन्ट्रोल रूमबाट पूरा सिस्टमको अनुगमन हुन्छ । सबै लाइटहरू संजालभित्रको ट्राफिक स्थितिलाई हेरेर स्वचालित हुन्छन् । ट्राफिकको चापअनुसार कुन जंक्सनको ट्राफिक लाइट छिटो वा ढिलो बल्नुपर्छ, स्वचालित रूपमा परिवर्तन हुन्छ ।

ट्राफिक जंक्सनमा ट्राफिक प्रहरीको आवश्यकता नै पर्दैन । त्यतिमात्र होइन, यो सिस्टम जडान भएपछि ट्राफिक नियम उल्लङ्घन गर्ने सवारी साधनको पहिचान र अभिलेख कन्ट्रोल रूमबाट नै हुन्छ ।

आईटीएमसीको जडानले काठमाडौँ उपत्यकाको ट्राफिक

व्यस्थापन हुने थियो । मैले भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको सचिवको जिम्मेवारी लिँदै गर्दा सडक सुधारका काम चलिराखेको थियो । सडकको विभिन्न स्थानमा देखिने चौडा सडक र ट्राफिक आइल्यान्डहरू

त्यसैबेला बनिएका संरचना हुन् । तर आईटीएमसीको कामका लागि लामो समयदेखि बोलपत्रसम्म आह्वान गर्न नसकेको भनी एडीबीले अनुदान रद्द गरिसकेको रहेछ ।

मैले आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्दै गर्दा जहिले पनि दातृ निकायहरूसँग एक किसिमको सौहार्द र आपसी विश्वासको सम्बन्ध रह्यो । रद्द भइसकेको आईटीएमएसको अनुदानको रकम पुनः क्रियाशील बनाउन मैले गरेको एक अनुरोधमै एडीबीले स्वीकार गरेको थियो ।

सडक सुधारको काम सुचारुरुपले चलिराखेको नै थियो । नारायणहिटी संग्रहालयको पश्चिमपट्टिको पर्खाल सानुपर्ने भयो । लामो समयदेखि पर्यटन सम्बन्धलयले उक्त पर्खाल सार्न सहमति प्रदान गरी राखेको थिएन । म भौतिक पूर्वाधार सचिव रहेको बेला प्रेमकुमार राई (हाल अख्तियार दुरुपयोग निवारण आयोगका प्रमुख आयुक्त) पर्यटन सचिव हुनुहुन्थ्यो । मेरो र उहाँको भेटघाटपछि सचिव प्रेमकुमार राईले नारायणहिटी संग्रहालयको प्रमुख, नेपाली सेनाको सम्बन्धित अधिकारीसहितलाई बैठकमा बोलाएर पर्खाल सार्न सहमति दिने निर्णय गरिदिनु भयो ।

हाम्रो लागि आइटईएमएस नयाँ विषय भएकाले बोलपत्रको कागजात र स्पेसिफिकेसन तयार पार्न एडीबीले एकजना विशेषज्ञ पनि उपलब्ध गराएको थियो । बोलपत्र आह्वान भएर बोलपत्रको मूल्यांकन हुँदैगर्दा मेरो सरुवा भयो ।

आईटीएमएसको बोलपत्रमा लागत अनुमानभन्दा बढी रकम कबोल गरेको आधारमा बोलपत्र नै रद्द गरिएछ । जसकाकारण अनुदानमा आएको रकम फिर्तामात्र गएन, काठमाडौँको ट्राफिक व्यवस्थापन गर्ने प्रविधि जडान हुन सकेन । त्यसैको प्रतिफल हो - आजको ट्राफिकको चाप भएको बेलामा चाहिँ बन्द गरिने र सबैरे र मध्यरातमा ट्राफिक नभएको बेलामा बल्ने ट्राफिक बत्तीको जडान र विद्यमान ट्राफिकको अस्तव्यस्तता ।

तत्कालीन मन्त्री र सचिवलाई काठमाडौँको ट्राफिकका बारेमा चिन्ता थियो र यसको समाधान गर्ने हुटहुटी भएको भए लागत अनुमानभन्दा बढीको बोलपत्र भएको भए पनि एडीबीको सहमति लिएर र आँट भएको भए आफैंले नत्र मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव लगेर पनि बोलपत्र स्वीकृत गरिनुपर्थ्यो । तर गरेनन् । जिम्मेवारी निर्वाह नगरेबापत सजायको भागीदार हुनुनपर्ने परिपाटीले हाम्रो शासन पद्धतिलाई कमजोर र ‘नन-पर्फर्मेर’ बनाइदिएको ज्वलन्त उदाहरण हो यो ।

आईटीएमएसको बोलपत्र स्वीकृत त गरेनन् गरेनन्, सचिव प्रेमकुमार राईले स्वीकृति प्रदान गरिदिनु भएको नारायणहिटी संग्रहालयको पश्चिमपट्टिको पर्खाल हटाउने कामसम्म पनि गरेनन् ।

मेरो जम्माजम्मी ८ महिनाको भौतिक मन्त्रालयमा रहँदाको अनुभव मूलतः यिनै हुन् । त्यसपछि मैले १९ महिना निष्क्रिय भएर जागिर खाएँ । भनौ, निष्क्रिय भएर जागिर खाने बनाइदिए । पछि १५ महिना म राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा काम गरेर २०७६ साउन २२ गते निवृत्त भएँ । यो ३४ महिनाको पनि केही खास अनुभव छन् । त्यसलाई अलि पछि पाठकसामु ल्याउने गरी मेरो निजामती सेवाको अनुभवको शृंखलाबाट केही समयका निम्ति विश्राम लिएको छु । - बाह्रखरीबाट

यो सानो ड्राई फ्रुट औषधीय गुणको खानी हो

एजेन्सी । आयुर्वेदमा यस्ता धेरै रुख, बोटविरुवा, फलफूल, फूल र फलको उल्लेख छ, जसलाई स्वास्थ्यका लागि चमत्कारी मानिन्छ । पाइन नट पनि यी मध्ये एक हो । पाइन नट्समा भिटामिन ई, फाइबर, प्रोटीन, म्याग्नेसियम, क्याल्सियम र फस्फोरस जस्ता पोषक तत्वहरू पाइन्छ जुन शरीरका लागि धेरै उपयोगी हुन्छ । पौष्टिक तत्वले भरिपूर्ण, पाइन नट्स फाइदाको हिसाबले काजू र बदाम भन्दा उच्चकोटीमा पर्दछ । आयुर्वेदले यसलाई शताब्दीयौँदेखि औषधि बनाउन प्रयोग गर्दै आएको छ । यसको तेलबाट बनेको औषधि पनि रोगको उपचारमा प्रभावकारी साबित हुँदै आएको छ । पाइन नट्समा मधुमेह नियन्त्रण गर्ने क्षमता पनि हुन्छ । वास्तवमा पाइन नट्समा पाइने एन्टी-डायबेटिक गुणले शरीरमा इन्सुलिनको मात्रा बढाउँछ । पाइन नटमा बोसो पाइने भएतापनि यसले हानि गर्दैन । किनभने, यसमा थोरै मात्रामा स्याचुरेटेड फ्याट हुन्छ, जसले मुटुलाई स्वस्थ राख्छ ।

आयुर्वेदका अनुसार चिलगोजा बहुउद्देश्यीय औषधि हो । यसको सेवनले एक वा दुई मात्र होइन धेरै रोगबाट मुक्ति पाउन सकिन्छ । यही कारणले गर्दा स्वास्थ्य विज्ञहरूले पनि मधुमेहलगायत धेरै रोगबाट ग्रसित बिरामीहरूलाई पाइन नट प्रयोग गर्न सल्लाह दिन्छन् । अब प्रश्न उठ्छ पाइन नट्स भनेको के हो ? पाइन नटका फाइदाहरू के हुन ? आहार विशेषज्ञहरूले यी प्रश्नहरूको बारेमा बताएका छन-

चिलगोजा भनेको के हो : चिलगोजाको नाम केही मानिसहरूका लागि नयाँ हुन सक्छ । यस्तो अवस्थामा यसको नाम सुन्नेवित्तिकै मानिसको मनमा अनेक किसिमका प्रश्न उठ्न सक्छन् । जस्तै- पाइन नट के हो ? पाइन नट्स किन खाने ? पाइन नट्सलाई ड्राई फ्रुट वा नट्सको रूपमा प्रयोग गरिन्छ । चिलगोजा फल पौष्टिक र स्वादिलो छ र यसमा धेरै औषधीय गुणहरू छन् । पाइन नट्सको तेल पनि औषधिको रूपमा प्रयोग गरिन्छ ।

पाइन नट्सका चमत्कारी स्वास्थ्य लाभहरू

हड्डीलाई मजबुत राख्छ : पाइन नट्सलाई धेरै शक्तिशाली ड्राई फ्रुट मानिन्छ । किनभने पाइन नटमा काजू र बदामको तुलनामा धेरै पोषक तत्वहरू हुन्छन् । हड्डी बलियो बनाउन यसको सेवन गरिन्छ । चिल्कोजामा उच्च मात्रामा क्याल्सियम पाइन्छ, जसले हड्डी मजबुत बनाउन मद्दत गर्छ । यही कारणले गर्दा चिल्कोजाको प्रयोगले हड्डीसँग सम्बन्धित समस्यालाई कम गर्न सकिन्छ ।

इन्सुलिन बढाउँछ : पाइन नट्स मधुमेह रोगीहरूको लागि पनि उत्कृष्ट विकल्प हो । पाइन नटमा पाइने एन्टी-डायबेटिक गुणले शरीरमा इन्सुलिनको मात्रा बढाउँछ, जसले रगतमा चिनीको मात्रालाई नियन्त्रणमा राख्छ । यही कारणले गर्दा स्वास्थ्य विशेषज्ञहरूले यसको प्रयोग गर्न सिफारिस गर्छन् । तर, राम्रो नतिजाका लागि डाक्टरसँग परामर्श गरेपछि मात्रै पाइन नटको प्रयोग गर्नुपर्छ ।

मुटुलाई स्वस्थ राख्छ : मुटु रोगीका लागि कागतीको सेवन बढी फाइदाजनक मानिन्छ । वास्तवमा पाइन नट्समा पाइने मोनोअनस्याचुरेटेड फ्याटले मुटुलाई स्वस्थ राख्न मद्दत गर्छ । यसले शरीरमा कोलेस्ट्रॉल नियन्त्रण गर्छ, जसले हृदयसँग सम्बन्धित रोगहरूको जोखिम कम गर्छ ।

तौल नियन्त्रण गर्छ : शरीरको तौल बढ्न नदिन पाइन नट्सले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ । पाइन नट्समा फाइबर र प्रोटीन राम्रो मात्रामा हुन्छ, जुन तौल नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी साबित हुन्छ । विज्ञहरूको सल्लाह अनुसार यसको प्रयोग गर्नाले केहि दिनमै प्रभाव देखिन थाल्छ ।

उर्जा बढाउन : कागतीमा पाइने भिटामिन बी ले उर्जा बढाउन मद्दत गर्छ । वास्तवमा, पाइन नट्समा प्रोटीन, आइरन र म्याग्नेसियम पनि पर्याप्त मात्रामा हुन्छ, जसले गर्दा यसले शरीरमा ऊर्जाको स्तर बढाउँछ । यस बाहेक पाइन नटमा पाइने भिटामिन ईले शरीरमा कोशिकाहरूको वृद्धिमा मद्दत गर्छ र नयाँ कोशिकाहरूलाई बचाउँछ ।

मस्तिष्कलाई बलियो बनाउछ : आइरन मस्तिष्कको लागि राम्रो मानिन्छ । नटको सेवनले मस्तिष्कलाई स्वस्थ राख्छ र शरीरलाई आइरनको फाइदा पनि मिल्छ । वास्तवमा पाइन नट्समा पर्याप्त मात्रामा ओमेगा ३ फ्याटी एसिड पाइन्छ, जसले मस्तिष्कलाई बलियो बनाउँछ । तपाईं पाइन नट्स रोस्ट गरेर पनि खान सक्नुहुन्छ ।

संघीयता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र, समानतागतिक प्रतिनिधित्व, धर्मनिरपेक्षता, जातीय सद्भाव र व्यवसायिकताका लागि

गुणवत्ता

साप्ताहिक

सुम्निमा

THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रूपमा प्रकाशित भइरहेको

सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक

अखबार खोजी खोजी पढौँ ।

प्रत्येक सोमबार भक्तपुरबाट प्रकाशित हुने

स्टार एक्सप्रेस

साप्ताहिक

खोजी खोजी पढौँ ।

साम्राट बस्नेतको निर्देशनमा कंगारु बन्दै

साम्राट बस्नेतको निर्देशनमा बन्नु लागेको नयाँ फिल्म 'क्रङ्गा'मा कलाकारको लानथ्रप बलियो बन्दै गएको छ । राजिब गुरुङ 'दीपक मनाङ्गे'को प्रस्तुतिमा तयार हुन लागेको यो फिल्ममा केही दिन अघि कलाकार केदार घिमिरे 'माने बुढा'ले साइन गरेका थिए । केदारको प्रवेशसँगै फिल्मको अर्को प्रमुख पात्रमा अर्पण थापाले पनि साइन गरेका छन् । थापा र यो फिल्मको निर्माण पक्षविच औपचारिक रूपमा सम्झौता भएको हो ।

यो फिल्मलाई सस्पेन्स, थ्रिलर र कमेडी जनरामा निर्माण गर्न लागिएको छ । यसअघि उनले निर्देशन गरेको फिल्म ‘लाखे’लाई एक्सन जनरामा निर्माण गरिएको थियो ।

फुलमुन मोसन पिक्चर्स र उत्तरगया म्युजिक एन्ड फिल्मसँग आस्थाप इन्टरटेन्मेन्टको सहकार्यमा यो फिल्म निर्माण हुन लागेको हो । फिल्ममा प्रेम थापा, धन बहादुर गुरुङ र लक्ष्मी राई निर्माताको रुपमा छन् ।

फिल्मको सह-निर्मातामा रोनिश बहादुर बस्नेत छन् । टीका भण्डारी र सन्तोष अधिकारी(अष्ट्रेलीया) कार्यकारी निर्माता रहेको फिल्मको लाइन प्रोड्यूसरमा आस्थाप इन्टरटेन्मेन्ट(अष्ट्रेलिया) रहेको छ ।

फिल्ममा सीमा गुरुङको कथा, महेश दवाडीको पटकथा छ । फिल्म निर्माणमा लक्ष्मी ज्वेलर्स यूकेले पनि सहकार्य गरेको छ । फिल्मका प्रोडक्सन डिजाइनर दिलीप पन्त छन् ।

महिला धिमेवादकको जीवनीमा चलचित्र बन्दै

काठमाडौं । नेपालका पहिलो महिला धिमेवादकको रूपमा चिनिएकी भक्तपुर कि इन्दिरा लाखिमस्युको जीवनीमा आधारित बायोपिक फिल्म 'इन्दिरा - धिमे मै'को विधिवत रूपमा भक्तपुरमा छायाङ्गन सुरु भएको छ । फिल्मको गत सोमबार भक्तपुरको दत्तात्रय मन्दिर परिसरमा विधिवत पुजा गरिएको थियो भने भक्तपुर दरबार स्क्वायरमा एक औपचारिक कार्यक्रम सहित छायाङ्गन सुरु गरिएको हो ।

नेपालभाषाका ख्यातिप्राप्त चलचित्रकर्मी सुरेन्द्र तुलाधरको निर्देशन रहने फिल्म नेपालमा धिमे बाजा बजाउने पहिलो महिलाको सत्यकथामा आधारित रहेर निर्माण हुन लागेको हो । धिमे वादनमा लागेका कारण परिवार र समाजबाट अवेहेलना र तिरस्कार सहनु परेकी एक महिलाको कथालाई यो चलचित्रमा देखाइने भएको छ । बिके फिल्मसुको ब्यानरमा निर्माण हुने फिल्मको सम्पूर्ण छायाङ्कन भक्तपुर आसपासका स्थानमा गरिने निर्माण पक्षले जनाएको छ ।

फिल्मका निर्माता गोपालकाजी कायस्थ हुन् । चलचित्रमा प्रमुख भूमिकामा रोजिना सुवालको अभिनय रहनेछ भने रुपेन्द्र श्रेष्ठ , नगिना जोशीलगायत अन्य कलाकारहरुको पनि अभिनय अभिनय रहनेछ ।

निर्देशक सुरेन्द्र तुलाधरको लेखन रहेको यस चलचित्रको छायाँकार दिव्यराज सुवेदी, संगीतकार नील शाक्य र सुरेन्द्र श्रेष्ठको रहने छ ।

शुभश्री

बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

Subhashree Saving & Credit Co-operative Ltd.

मध्यपुर थिमि-४, शंखधर चौक, भक्तपुर, नेपाल ।

“आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि बचत गरौं”

१६औं वार्षिक साधारण सभा हुने बारे सूचना ।

मिति २०८०/०८/०२ गते बसेको सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णय अनुसार निम्न मिति, समय र स्थानमा निम्न विषयहरु उपर छलफल गरी पारित गर्न १६औं वार्षिक साधारण सभा बस्ने भएको हुँदा उपस्थितिको लागि सम्पूर्ण सदस्यहरुलाई पत्र पठाई सकिएको छ । यदि उक्त पत्र प्राप्त नभएमा यसै सूचनालाई आधार मानी सभामा उपस्थितिको लागि अनुरोध गर्दछौं ।

कार्यक्रम

मिति : २०८० पुष २१ गते, शनिवार

समय : बिहान ११:०० बजे

स्थान : यचु पार्टी भेन्यू, मध्यपुर थिमि-४, भक्तपुर ।

छलफलका प्रस्तावहरु:

१. सञ्चालक समितिकोतर्फबाट अध्यक्षज्यूको प्रतिवेदनमा छलफल गरी पारित गर्ने ।
२. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा छलफल गरी पारित गर्ने ।
३. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि लेखा परीक्षकको नियुक्ति तथा निजको पारिश्रमिक तोक्ने ।
४. सञ्चालक समितिबाट समय समयमा गरेका निर्णयहरु, कार्यविधिहरु, बचत तथा ऋण नीति, व्याजदर, विनम्व शुल्क, जगेडाकोष तथा अन्य कोषहरुमा रकम बाँडफाँड एवं अन्य विषयहरुमा छलफल गरी अनुमोदन गर्ने ।
५. लेखा सुपरिवेक्षण समितिको तर्फबाट पेश भएको प्रतिवेदन माथि छलफल गरी पारित गर्ने ।
६. कोषाध्यक्षज्यूबाट प्रस्तुत गर्नु भएको आ.व. २०८०/०८१ को अनुमानित आय-व्यय विवरण माथि छलफल गरी पारित गर्ने ।
७. शेयर प्रोत्साहन खर्च, शेयर लामांश एवं संरक्षित पूँजी फिर्ता कोषको रकम वितरण अनुमोदन गर्ने ।
८. विनियम संशोधन गर्ने ।
९. साधारणसभाको निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्न शेयर सदस्यहरु मध्येबाट १० जना प्रतिनिधि तोक्ने ।

१०. विविध ।

सञ्चालक समितिको तर्फबाट

.....

(काशीभक्त कायष्ठ)

पुनश्च :

सचिव

१. २०७९ सालको एस.ई.ई.परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउन सफल सदस्यहरुका छोराछोरीहरु मध्येबाट सर्वोत्कृष्ट एक जना छात्र र एक जना छात्रालाई नगद पुरस्कारद्वारा सम्मान गर्ने कार्यक्रम रहेकोले सदस्यज्यूहरुले आफ्ना छोराछोरीहरुको एस.ई.ई. परीक्षाको १ प्रति ग्रेड सिट र चारित्रिक प्रमाण-पत्रको फोटोकपी १ प्रति र पासपोर्ट साइजको फोटो १ प्रति सहित मिति २०८०/०९/१५ गते सम्म कार्यालय समयमा सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं ।
२. सदाभै संस्थालाई विशेष योगदान गर्नु हुने २ जना सदस्यहरु, जेष्ठ सदस्य (पुरुष) -१, जेष्ठ सदस्य (महिला) -१ जना लाई पुरस्कृत गरिने जानकारी गरिन्छ ।
३. साधारणसभामा उपस्थित हुँदा अनिवार्य रुपमा पत्र वा पासबुक लिई उपस्थित हुन अनुरोध छ ।
४. साधारणसभामा स्वयंम उपस्थित हुने सदस्यहरुलाई मात्र परिवहन खर्च उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ ।

तपाईंहरूकै चिरपरिचित प्रो. अष्टबज्र बज्राचार्य

हिरावज्र ज्वेलरी

मध्यपुर थिमि- ४, शंखधर चोक

Hira Bajra Jewellery

MADHYAPUR THIMI- 4, SHANKHADHAR CHOWK

Tel: 6632809

सुखको गहना, दुःखको खजाना

अर्जुन श्रेष्ठ
को-अडिनेटर
९८४१३००४१६, ९८४१७४९४१६
इन्द्रभक्त श्रेष्ठ
व्यवस्थापक
९८४१५०४७११, ९८१०३११०८७

पार्टी प्यालेसको दुनियाँमा
एक उत्कृष्ट नाम

शंखधर पार्टी प्यालेस

शंखधर चोक, मध्यपुर थिमि-४, भक्तपुर
फोन नं.: ०१-५०९३४८८
मोबाईल: ९८४१३६८५३५, ९८४१४१६१११

अत्याधुनिक सुविधा सहित रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, ब्रतबन्ध तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार, गोष्ठिका साथै विविध प्रदर्शनीको लागि सम्पन्नहोस्।

शुभ श्री बैक्चेट

(पार्टी प्यालेस)

सुविधा सम्पन्न रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, ब्रतबन्ध, तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार एवं आउटडोर इनडोर क्याटरिङ्गका साथै कक वेटेरहरु चाहिएमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

सम्पर्क: ६६३८७३४, ९८४१४७७८५२, ९८४१८६५५९४
सिद्धिकालीचोक, मध्यपर थिमि-४ भक्तपुर